

більшістю, яка взяла участь у голосуванні.

Отже, на сучасному етапі розвитку виборчого законодавства, явка на вибори все ще означає легітимність влади. Також, слід наголосити, що участь громадян, які мають право голосу на виборах є громадським обов'язком, який кожен повинен виконувати.

1. Рябов С. Г. Легітимація влади: до формулювання програми соціальнофілософського дослідження [Електронний ресурс] / С. Г. Рябов // НАУКОВІ ЗАПИСКИ. Том 12. ПОЛІТОЛОГІЯ. - 1999. - Режим доступу доресурсу: http://elib.ukma.edu.ua/NZ/NZV121999/04_giabou_s.pdf.

2. Рябов С.Г. Політичні вибори: Навчальний посібник — К.и Тандем, 1998. — 96 с.

3. Офіційний сайт Центральної Виборчої Комісії України. Режим доступу:<http://www.cvk.gov.ua/>

4. Журнал Naviny. Выборы в парламент в Литве признаны состоявшимися 14.10.2012.

Бересток К.В.

*курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Сердюк Л.М.

*кандидат юридичних наук, доцент
теорії та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ДО ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВИБОРІВ

Свобода права вибору – це фундаментальне право людини, закріплене в низці міжнародних інструментів в галузі прав людини, в тому числі в Копенгагенському документі ОБСЄ 1990 року. Це право лежить в основі будь-якого демократичного суспільства, даючи можливість кожному публічно висловлювати погляди, які можуть не збігатися з думкою більшості і бути непопулярними. Держави зобов'язані поважати і захищати це право та забезпечувати його реалізацію.

Як свідчить вітчизняна та зарубіжна практика, демократичні вибори є формою прямої влади народу в демократичній державі, тому особливе зна-

чення має покращення національного виборчого законодавства та приведення його у повну відповідність до міжнародних норм і стандартів. Основний акцент у міжнародних документах зосереджується на підвищенні прозорості та неупередженості виборчого процесу, що може бути забезпечено шляхом внесення змін та уточнень до відповідних правових актів, спрямованих на розвиток демократичних принципів організації виборчого процесу.

У державотворчому процесі дієвий організаційно-правовий механізм державного регулювання виборчого процесу є засобом забезпечення реалізації прав громадян на участь в управлінні державою. Таким чином, відсутність фальсифікацій на виборах, надання кожній особі можливості проголосувати та забезпечення свободи і таємності голосування гарантує проведення демократичних виборів.

Поліція відіграє надзвичайно важливу роль в сприянні проведенню виборів. Будучи найбільш помітним вираженням державної влади, вона своїми діями повинна демонструвати прихильність держави дотриманню принципів верховенства права і захисту основних прав і свобод.

Поліція повинна сприяти проведенню всіх мирних виборів. Вона зобов'язана захищати учасників виборів, дозволяючи їм вільно висловлювати свої погляди в межах видимості і чутності аудиторії, до якої вони хочуть звернутись. Надзвичайно важливо, щоб поліція була добре підготовлена і навчена запобігати будь-яким конфліктам, пов'язаним із виборчим процесом, а також вміла знижувати напруженість, якщо виникає така необхідність.

В Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р зазначається, що у МВС визнано неможливим виконання завдань із забезпечення правопорядку під час проведення виборів без активної допомоги з боку населення.

Тому, основним пріоритетом у роботі МВС визначено встановлення виключно партнерських засад взаємодії з громадами в межах загальновизначеної у світі моделі “communitypolicing”, яка успішно використовується у Європі, Австралії, Канаді, США.

Як результат використання закордонного досвіду, перелік завдань для органів Національної поліції України під час проведення виборчого процесу було розширено, поміж іншими, такими завданнями:

- встановлення партнерських відносин з населенням у межах моделі “communitypolicing”;
- професіоналізм персоналу, скорочення його чисельності, вироблення професійної етики.

Для більшості європейських поліцейських систем досягнення таких вимог стало можливим за умови реформування, яке відбувалося за декількома визначальними принципами, серед яких необхідно виділити наступні:

1. Верховенство закону.
2. Деполітизація.

3. Демілітаризація.
4. Децентралізація.
5. Підзвітність та прозорість в роботі.
6. Тісна співпраця з населенням та місцевими громадами.
7. Професійна підготовка персоналу.

Запропоновані рекомендації повинні допомогти успішному забезпеченню правопорядку під час проведення виборів згідно з вимогами міжнародного права в галузі прав людини та відповідно до визнаної належної практики, що існує в регіоні ОБСЄ. Незважаючи на те, що в керівництві в основному розглядаються публічні зібрання, описані в ньому принципи і рекомендовані практичні підходи також застосовні до поліцейського забезпечення інших типів масових заходів (наприклад, урочистих церемоній, спортивних заходів, виборів тощо).

Міжнародний досвід організації діяльності поліції під час виборів підкреслює важливість виділення часу і ресурсів поліції на планування і підготовку перед виборчим процесом. Це надзвичайно важливо для сприяння проведенню виборів так, як того бажають його організатори, і з мінімальним втручанням в права і свободи інших осіб. Такий підхід дозволить зменшити ризик застосування насильства або виникнення заворушень, а також може допомогти формуванню довіри з боку суспільства до поліції та її дій. В основі всіх рекомендацій лежать чотири основні принципи:

- володіння інформацією;
- комунікація;
- сприяння виборам і вільному волевиявленню;
- диференційований підхід до учасників виборчого процесу.

Поліція повинна враховувати ці принципи на всіх етапах підготовки до дати проведення виборів і в ході охорони порядку під час зібрань з метою запобігання конфліктам та зниження напруженості.

Реалізація зазначених принципів та використання їх у повсякденній діяльності потребує від особового складу Національної поліції принципово нових знань і навичок. Ці знання стосуються таких галузей, як соціальна психологія та психологія особистості, навичок поведінки у конфліктних ситуаціях та управління конфліктами, вміння виступати публічно, знань і вмінь в галузі інформаційних технологій тощо.

---

1. Конституція України, від 28.06.1996;

2. <http://www.vyborkom.org/kb/article.php?id=1317>

3. М.О. Качинська. ХНУВС. Зарубіжний досвід діяльності поліції у сфері реалізації законодавства про вибори та референдуми.